

iskolánk közéleté és társadalmi kapcsolatai

Ebben a fejezetben három írással szeretnénk érzékelteni, hogy az iskolai élet hármasságában, a tanár-szülő-diák munkakapcsolatában hogyan próbáltuk érvényre juttatni azt, hogy ifjúságunk nevelése, oktatása társadalmopolitikai ügy.

TÁRSADALMI KAPCSOLATAINKRÓL

Az iskola célját, feladatait mindig az adott kor társadalma határozza meg. A helyi párt és állami vezetés ennek a meghatározó, irányító szerepnek az a láncszeme, mely az országos feladatokat a város, a megye sajátosságainak figyelembevételével juttatja el az iskolához. Az iskola tehát annyira része a társadalomnak, hogy tulajdonképpen "nem kapcsolatai vannak a társadalommal, hanem gyökerei vannak a társadalomban". E gyökerekről nem szólok részletesebben, hiszen szerepüket a különböző rendeletek, határozatok általában elég egyértelműen írják, tisztázzák.

A jelen tanévben az iskola "gyökerei" tovább erősödtek. Az MSZMP KB. júniusi határozata felhívta az egész társadalom figyelmét az ifjúság nevelésére, ennek kapcsán az iskolai oktató-nevelő munkára. E határozat megvalósításában a pedagógus pártszervezeteknek nagy szerepük van.

A teendőkre igen alaposan, átgondoltan készítették fel a kommunista pedagógusokat. A szeptemberi Országos Közoktatáspolitikai Aktíva, majd a megyei szintű aktíva hozzájárult a határozat egységes értelmezéséhez, konkrét megyei, városi iskolai teendőink megtalálásához.

Az MSZMP Nógrád megyei Bizottságának 1972. októberi, városi bizottságának januári határozata fogalmazta meg a tennivalókat.

Az alapos megértéshez, alkotó továbbgondolkodáshoz nyújtottak segítséget a Városi Pártbizottság differenciált titkári értekezletei, majd a megyei bizottságnak a pedagógus pártvezetőségi tagok számára szervezett egyhetes tanfolyama.

A Megyei Tanács VB, az iskolai élet demokratizmusáról készített megyei helyzetelemzésével fontos teendőket jelölt meg a következő tanévre.

Társadalmi kapcsolatokról szólva, elsősorban azokat a törekvéseket soroljuk fel, amelyek az iskola, vagy más szervek önálló sajátos kezdeményezésének eredményei, és amelyek az ifjúságpolitikai és közoktatáspolitikai párthatározat megvalósítása során, annak szellemében jöttek létre.

A nevelés folyamatában az egész társadalmi környezet hat ifjúságunkra. Indokolt tehát, hogy a hatásokat tudatossá, szervezetté tegyük. Az ifjúság nevelése - ahogy ezt az ifjúságpolitikai, majd a közoktatáspolitikai határozat is rögzíti - az egész társadalom feladata.

Mit tehet az iskola a nevelés a fentebb megfogalmazott demokratizálása érdekében? Mindenekelőtt meg kell keresni azokat a lehetőségeket, amelyek segítségével minél több területen bekapcsolódhat közvetlen társadalmi környezetének az életébe, illetve minél több szervet, intézményt bevon az iskola nevelési céljainak megvalósításába.

Az első láncszem ebben a folyamatban a szülőkkel kiépítendő tartalmasabb, magasabbszintű kapcsolat. Intézetünk ebben az évben a havonkénti szülői fogadónapokra öt előadásból álló sorozatot tervezett. Ezekkel egyrészt segítséget kívántunk adni a szülőknek nevelési kérdésekben, másrészt az iskola elképzeléseinek az ismertetésével kívántuk a szülői házat tudatosabb nevelőtényezővé alakítani. A szülők, nevelők egymás közt előadássorozatot a következő témákból hirdettük meg:

"Szexuális nevelés a családban"

"Pályairányítás a családban és az iskolában"

"Jegyközpontuság - tudásközpontúság - továbbtanulás"

"Szülők fóruma"

"Ifjúságlélektani kérdések"

Az előadássorozat iránti érdeklődés - kezdeti sikerek után - erősen csökkent. Ennek ellenére úgy érezzük, hogy a jövőben is tervezni kell hasonló jellegű programokat: a jobb propaganda nagyobb népszerűséget, eredményezhet a szülők köré-

16.

ben az ilyen kezdeményezéseknek,

Legkézenfekvőbb, hogy az iskola a város oktatási intézményeivel építsen kapcsolatokat a kölcsönösség elve alapján.

Az általános iskolákkal igen élő és közvetlen a kapcsolat az uttörő csapatoknál dolgozó ifivezetők révén. Ezen a mozgalmi jellegű kapcsolaton túl a nyolcadik osztályosok pályaválasztásában /elsősorban szülői értekezleteken/ az általános iskolai szaktárgyi versenyek zsűrizésében nyújtunk segítséget.

Az általános iskolai pályaválasztási munka javítását szolgálná, ha egy kicsit közvetlenebbé válna kapcsolatuk a Bolyai Gimnáziummal. Iskolánkat belülről sok tanuló talán akkor látja először, amikor beiratkozni, vagy a felvételi beszélgetésre jön. A tanítási időben is /órák, szakkörök, foglalkozások, látogatása/, de azon túl is számos olyan alkalom adódik, amely a közvetlen tapasztalat élményét nyújthatná a középiskolába pályázónak: a Derkovits iskolagalériában rendezett képzőművészeti kiállítások, a Bolyai Napok gazdag rendezvénysorozata, sportversenyek, iskolai hangversenyek. Ki kell emelnünk a lehetőségek sorából a Bolyai Napokat.

Hol kaphatna nagyobb kedvet egy tanuló a tudományos munkához, a továbbtanuláshoz, mint egy olyan előadáson, ahol középiskolás társát látja az előadói emelvényen, amint az iskola legmodernebb audiovizuális eszközeit, technikai berendezését felhasználva valamilyen tudományos problémáról tart előadást? Ezt a lehetőséget nem szabad kihagyni és a jövőben nevelőink személyes jó kapcsolataira, propagandájára jobban kell építeni e cél érdekében is.

Ebben a tanévben indult városunkban a Számviteli Főiskola. Tanáraival kezdettől jó a személyes kapcsolatunk. Egyik KISZ-alapszervezetünk meglátogatta a Főiskolát, matematika tagozatos osztályunk matematika előadást hallgatott meg. Volt bolyaista főiskolások tájékoztatták tanulóinkat az ottani továbbtanulási lehetőségekről. Mindez még csak a kezdetét jelenti, az együttműködés további szélesítése a jövő feladata.

Sokat segíthet iskolánk pályaválasztási munkájában az a megállapodás, amelyet a XVI. sz. óvoda nevelőivel kötöttünk. Az óvoda vállalta, hogy a gimnázium óvónői vagy tanítónői pályára készülő növendékeit foglalkoztatja, megismerteti a pályaalkalmassági követelményekkel, segítséget nyújt a felvételi vizsgára való felkészüléshez. A kiskorúakkal való foglalkozás, az iskola-érettségi vizsgálatának lebonyolításában való részvétel jó gyakorlati feladatot jelentett a pszichológiai megfigyeléseket végző tanulóink számára is. Ezek a kezdeti lépések ugyancsak folytatásra várnak a következő tanévben.

Közművelődési intézményeink és iskolánk között egyre több területen alakul ki kölcsönös együttműködés.

A Munkásmozgalmi Múzeum kezdettől készségesen segítette a KISZ-alapszervezeteknek kiállítást rendezni, anyagot bocsátottak rendelkezésükre, vagy iskolánkban rendeztek kiállítást. Pályamunkát készítő tanulóinknak sok segítséget nyújtottak mind az anyaggyűjtésben, mind pedig az anyagfelhasználás módszertani kérdéseiben.

A József Attila Megyei Művelődési Központ is nagy szerepet vállalt ifjúságunk esztétikai nevelésében. Rendezvényeit - színházi előadásait, hangversenyeit, kiállításait számos bolyaista látogatta az év során. A film-klub érdeklődési körünk is helyet kapott a Művelődési Központban a vetítések utáni ankétok alkalmával. A filmklub műsora mellett nagy népszerűségnek örvendnek az "Art Kino" előadások is.

Igen jó ötlet a Diáknapok megrendezése: a tanítás nélküli munkanapokon. Tanulóink a megyei és városi vezetőkkel való találkozásra, vitafórumra, aktív pihenésre és szórakozásra kaptak lehetőséget a Művelődési Központban.

Az irodalmi szinpadunknak helyet, jazz-zenekarunknak pedig helyet és felszerelést biztosítottak.

Hasznos együttműködés alakult ki a kiállítások rendezésében is, a sok tárgyi és személyi segítség közül a legfontosabb: a Derkovits Iskolagalériánkkal közösen rendezett képzőművészeti kiállítások, amelyeknek az anyagát a Művelődési Központ a

18.

megye több területére is eljuttatta.

A megyei Pályaválasztási Tanácsadó módszertani segítségét adott az osztályfőnököknek a pályaelőkészítéshez, a tanulók személyiségének megismeréséhez, több alkalommal közvetlenül osztályfőnöki órán foglalkoztak növendékeinkkel. Négy osztályunk minden tanulóját megvizsgálták, sőt egy osztályunknál folyamatosan kívánnak résztvenni a pályaelőkészítéstől a pályaválasztás befejező aktusáig.

Az Országos Pályaválasztási Intézet is figyeli, segíti munkánkat. A jövő évre egyéves kísérletbe vonta be iskolánkat. /"A pályaválasztási előkészítés módszerei az általános iskolában és gimnáziumban" c. két kötetes módszertani segédkönyv készítéséhez kéri a kísérleti év során szerzett tapasztalatainkat./

KISZ-alapszervezeteink, az érdeklődési körök, a szakkörök is sok iskolán kívüli kapcsolatot létesítettek.

Igy a Rudas László-alapszervezet a Magyar Tudományos Akadémia Szociológiai Intézetével tartott kapcsolatot, illetve a Volán Tröszt Számítóközpontját látogatta meg.

A Bolyai Kört már a névadó ünnepségünk óta patronálja Dr. Sarlóska Ernő professzor. Idén a kör két alkalommal járt Budapesten: először a professzor urnak az irodalmi alkotásokban kialakult Bolyai kép és a tudományos kutatások során megismert Bolyai-összevetéséről szóló előadást hallgatták meg; másodszer a "Bolyai kultusz hazánkban" címmel hallgatott meg az Akadémián egy előadást érdeklődő tanulóink egy nagyobb csoportja.

Több alapszervezetünk - Szalvai, Dimitrov, Marx, Váci - hívott előadót politikai foglalkozásaira a megyei pártbizottságról, KISZ bizottságról, Oktatási Igazgatóságtól, Munkásmozgalmi Múzeumtól. Így jártak iskolánkban Godó Györgyné, Kazinczi János; Varga György, Prókai Gábor; Dr. Horváth Istvánné, Mészáros Ottó, Ádám János; Dr. Molnár Pál elvtársak, illetve Becker Judit, Bihary Lajos, Szabó Ferenc és Berki Mihály elvtársak.

A biológus és a matematikus kartársak szakmai munkacsoportja a Ho Si Minh Tanárképző Főiskola két tanszékével tart jó kapcsolatot.

Balogh János Professor világgörűli útjáról tartott gazdagon szemléltetett előadása; Milkovits István főiskolai adjunktus szakköri előadása nagy élményt jelentett diákjainknak, tanárainknak egyaránt.

A matematikus munkaközösség számítástechnikai ismereteinek gyarapítását szolgálta a Dr. Perge Imre főiskolai docens által tartott: "Számítástechnika a tanításban" c. továbbképzési foglalkozáson.

Munkaközösségünk egy tanulmányi kirándulás során meg is tekintette a Tanárképző Főiskola Számítóközpontját.

Nagy érdeklődést váltott ki a város tanulóifjúságának körében a Bolyai Társulat Salgótarjáni Tagozatának rendezésében Scharnitzky Viktor főiskolai tanár felvételi-vizsga bemutatója; a részt vevők közvetlen tapasztalatot szerezhettek az egyetemi-főiskolai felvételi vizsga mikéntjéről.

Az MHSZ is egyre jobban bekapcsolódik ifjúságunk nevelésébe. Elsősorban a honvédelmi nevelésben kaptunk - mint bázis-iskola - nagy segítséget. A lövész, rádiós, gépkocsivezetői szakkörökben is sok növendékünk gyarapíthatja ismereteit.

A honvéd Kiegészítő Parancsnokság tisztjei a honvédelmi nevelés terén elméleti és gyakorlati képzéssel kapcsolódnak be az iskola munkájába.

Igen jelentős a tanulónk körében kifejtett pályairányító munkájuk is. Az MTS illetve VTS-sel személyes kapcsolatunk - Szász Jánosné és Tóth András kartársak révén - hasznosan járul hozzá az iskolai sportmunka színvonalának emeléséhez. Legfontosabb területei: szaktanácsadás, szervezés, edző, versenybíró képzés.

A város sportegyesületei - SBTC, SKSE, SUMSE - is egyre neveléscentrikusabban foglalkoznak a leigazolt bolyaistákkal; a vezetőség rendszeresen érdeklődik a tanulók előmeneteléről, munkájáról, magatartásáról.

Intézetünk Vöröskeresztes Szervezete szinte kizárólag ifjúsági vezetéssel, öntevékenyen építette ki sokrétű kapcsolatait. A kórházi Vöröskereszttel, a város középiskoláinak Vörös-

keresztes szervezetével együttműködnek. A kisterenyei Szociális Otthon lakóit is felkeresik nagyobb ünnepek alkalmával, műsorral, ajándékkal.

Jó munkájuk elismerését jelzi, hogy a IV. Országos Vörös keresztet Kongresszusra iskolánk titkárát, Pintér Évát delegálta.

Üzemekkel való kapcsolataink mindezideig alkalomszerűek voltak. A Köhászati Üzemektől kaptunk komolyabb támogatást pl. szaktantermek berendezéséhez.

A tanév végén szinte egyidőben alakult ki iskolánk vezetésénél és a BRG Salgótarjáni Gyáregységének vezetőinél az egymással kötendő szocialista szerződés igénye. A két intézmény, a kölcsönös érdekek figyelembevételével politikai, társadalmi, kulturális és gazdasági jellegű kapcsolatot kíván egymással létrehozni és fenntartani.

"A kapcsolat kölcsönös, alapvető érdekeit meghatározza az a tény, hogy

- 1./ a szocialista iskola alapvetően nevelésközpontú, s a fel-növekvő nemzedéket a lehetőségeket figyelembe véve sok-szinű és értékes, valóságos társadalmi közegben kívánja felkészíteni a szocialista alkotó tevékenységre.
- 2./ A szocialista üzem gazdasági, társadalmi érdekeit a lehetőségekhez mérten korszerű műveltséggel rendelkező, szocialista erkölcsiségű alkotó fiatalokkal valósítja meg, akik magukénak tudják a permanens tanulás kötelezettségét.

E két nézőpontú, de végsősorban közös érdek teszi indokolttá és szükségessé, üzem és iskola, konkrétan a jelölt szerződő felek szocialista kapcsolatát."

Első lépésként az üzem vállalta tanulóink nyári foglalkoztatását. A jövő tanévben a fenti alapelvekből kiindulva részletesen tisztázzuk együttműködésünk konkrét tartalmát.

Nevelőmunkánkban oly fontos társadalmi aktivitás kibontakoztatásának a kezdeténél tartunk. Jelen cikkben e törekvés néhány jelét kívántam felvillantani, korántsem a mostani helyzet

elemzésének igényével, hanem inkább a jövőbeni lehetőségekre szerettem volna felhívni a figyelmet,

Jónás József
MSZMP Állapszervezet titkára

“ : “ : “ : “ : “

ISKOLA ÉS SZÜLŐI HÁZ

Hozzászólás az 1972 novemberi nevelési értekezleten: a szülői munkaközösség vezetője:

Tisztelt Tantestületi Értekezlet!

Áttanulmányozva az MSzMP Központi Bizottságának az állami oktatásról szóló párt-határozatát, meghallgatva az igazgató beszámolóját, engedtessek meg, hogy az SZMK részéről néhány gondolatot fűzek a két témához. Az egyik a szülői ház megnövekedett feladata és a határozat végrehajtásában való szerepének növelése. Ennek eszközeit, módjait az igazgatósággal már a határozatot követően, a tanév elején kialakítottuk. Tervet készítettünk közösen a szülők oktatási és nevelési tájékozódását elősegítő témák előadására. Ezek szellemében alakult ujjá az igazgatóság kezdeményezésére a szülői munkaközösség, az ennek keretében működő szülők iskolája. A szülők tájékoztatását szolgálja a rendszeresített fogadóóra, az egész évre kiterjedő szülői értekezletek rendje. Tervbe vettük, hogy a szülői értekezleten ismertetjük a Központi Bizottság határozatát/az állami oktatás helyzetéről szóló/és a szülők ezzel kapcsolatos feladatait.

A szülői munkaközösség az eddiginél nagyobb szerepet kíván vállalni a pályaválasztási munkában, a szabad idő helyes felhasználásának irányításában, a szocialista ifjuhoz méltó maga-

tartás, a kulturált viselkedés általánossá tételében. A szülői társadalomnak azonban az is feladata, hogy megfelelő tájékozódás alapján visszajelzéseket adjon arról, hogyan értékeli az iskola gyermekeink munkáját. E vonatkozásban máris rendelkezünk olyan információkkal, amelyek teljesen egybeesnek a fent említett dokumentumok megállapításával. A gyermekek munkájának értékelésében - az igen egészséges fejlődés ellenére - néhány negatív vonás is tapasztalható. Az egyik probléma, hogy a legtöbb tantárgy esetében elsősorban az ismereteket és nem az alkalmazásképes tudást értékelik. Nem eléggé válik külön a magatartás és a szorgalom a tanulók érdemjegyeinek kialakításában. Sok bonyodalmat okoz, hogy a gyermekek az átlagosztályzat növeléséért szinte emberfeletti versenyt folytatnak. Nem alakulhat ki ennek következtében egészséges, a továbbtanulás igényének megfelelő és a tanuló egyéni érdeklődését is felkeltő képzés. Nehézséget okoz a tanulóknak az is, hogy tanáraik számonkérési, tanítási módszerében különbség van. Ugyancsak gondot okoz az a körülmény is, hogy nagyon sok tanuló az általános iskolákban nem szerzte meg a középiskolához szükséges alapokat, így nem egy esetben az ismeretanyag feldolgozása mellett az alapokat is pótolni kell. Mindezek szükségessé teszik - az általános iskolai oktatás színvonalának emelése mellett - a nevelők pedagógiai, módszertani kulturájának növelését, önállóságának fokozását és nem utolsósorban a tananyag ésszerű csökkentését is. Ez utóbbit azonban rendkívül alaposan kell elvégezni, nehogy általánosságokkal még fokozzák a túlterhelést. Szükséges a tananyagcsökkentés, a 14-18 éves korosztály egészséges életkörülményeinek biztosítása szempontjából is. Nem tartható fenn az a helyzet, hogy fejlődésben lévő fiatalok napi 9-11 órát, ha rövid megszakításokkal is, intenzív tanulásra fordítsanak. Feltétlenül több időt kell biztosítani mozgási, sportolási igényük kielégítésére és arra, hogy egyéni érdeklődésüket is követhessék.

A párt-dokumentumokban megfogalmazott feladatok csak úgy valósulhatnak meg, ha a tantestület és az ifjúsági mozgalom mellett a szülői társadalom is kiveszi részét az igen hosszú távra megszabott feladatok megvalósításából.

RÉSZLETEK A RÓTH SZILVIA ELŐ-
TERJESZTÉSÉBEN ELHANGZOTT
KISZ-VEZETŐSÉGI BESZÁMOLÓBÓL

Kedves lányok és fiúk, kedves Tanáraink, Vendégeink!

Nehéz és felelősségteljes feladat megállapítani, hogy melyik az a pont, ahol most állunk és ahonnan indulnunk kell. Hisz alapvetően ez mutatja meg nekünk azt az utat, amelyen előbbre kell lépnünk.

- Lezártunk és értékeltünk egy nagyjelentőségű szakaszt, a kétéves KISZ-kísérletet, amelynek általánosan kedvező tapasztalatai voltak és más középiskolában is áttérnek rá.
- Ebben az évben rendeztük meg az iskolai diákparlamentet, melynek határozatai részben megvalósultak, részben a jövő év feladatát képezi, hogy megvalósuljanak.
- Iskolai ünnepeket rendeztünk a különböző évfordulókon, amelyek összességükben színvonalasak voltak. Külön értékük, hogy szervezésükben és megrendezésükben a közösségi munka érvényesült, hisz minden esetben egy-egy alapszervezet feladata volt a rendezés.
- Ez év májusában került sor a IV. országos Diáknapokra. A megyei fordulón iskolánk szép sikerrel vett részt és elnyerte a legeredményesebben szereplő középiskola jutalmát, a Petőfi-émlékplakettet. Több tanuló Egerben képviselte a bolyaistákat.
- A X. VIT rendezvénysorozatán belül öt fiatal eljutott a megyei VIT - vetélkedőre. A vetélkedőn való részvételt azonban a szervezés hiányosságai akadályozták és mindössze egy tanuló tudott csak iskolánkból megjelenni.
- Az 1972. évi tagkönyvérvényesítés a KISZ KB. utasításának megfelelően a korábbi évekhez hasonlóan a KISZ-tagok véleményének megkérdezésével történt meg.

- A Szalvai Mihály alapszervezet és az iskolai KISz-szervezet ez évben a KISz KB dicsérő oklevelében részesült.

Ezek az eredmények mindenképpen elismerést érdemelnek, hiszen sikeresen vettük az akadályokat a kiemelt, nagy rendezvények lebonyolításában. De semmiképpen nem adnak okot arra, hogy ezekkel és csakis ezekkel az eredményekkel megelégedjünk és ne vegyük észre azokat az apró és a mindennapi életben jelentkező problémákat, amelyeknek a megoldása néha - talán hosszabb távon - sokkal fontosabbak, mint egy-egy rendezvényakció lebonyolítása. A nagy rendezvényekben, akciókban való részvétel nagy munkánk részét képezi, de munkánk tartalmát, értékét elsősorban az alapszervezetekben végzett munka adja, mivel politikai tevékenységünknek ez a színtere, szervezeti kerete. Márciusban zajlottak le az alapszervezeti vezetőségválasztó- és értékelő taggyűlések. Az alapszervezetek munkájának értékelésekor két tényezőt vettünk figyelembe. A programok kialakításának és megvalósításának politikai tartalmát, tehát mennyire voltak azok politikusak, és demokratikus jellegét.

A KISz-vezetőség véleménye, hogy az alapszervezetek egy részének tevékenységében a politikai és demokratikus követelmények érvényesültek, de egyes alapszervezetekben e téren szemléletbeli problémák is vannak. Ez abban is jelentkezett és jelentkezik ma is, hogy a KISz-munkát elsősorban nem politikai munkának fogják fel. A kísérlet előkészítésének nagy hiányossága, hogy a speciális jelleget hangsúlyozta és nem azt, hogy a KISz-alapszervezetek továbbra is politikai jellegű szervezetek és éppen ennek érdekében történt a kísérlet, hogy ezt erősítsük.

Azt kell megértenünk és megértetnünk, hogy minden alapszervezet politikai jellegű, és az alapszervezetek érdeklődésüknek megfelelően a politikai kérdések egy-egy területével foglalkoznak.

Vannak azonban olyan alapszervezetek is, ahol helyesen értelmezik a KISz jellegét és tevékenységükre is ez a jellemző. Engedjétek meg, hogy a Münnich alapszerv értékeléséből idézzek: "Alapszervezetünk egész éves célkitűzései megfelelnek az MSzMP KB Ifjúságpolitikai határozatainak, a KISz VIII. Kongresszusa

határozatainak. Ezek: politikai jelleg erősítése, a közösségi nevelés, a politikai kérdésekben való jártasság és a tanulmányi munka fokozása.

Vagy pl. a Rudas alapszervezetben: "A tagság érdeklődésének megfelelően a politikai nevelőmunka szemellett-tartásával állítottuk össze és valósítottuk meg az éves programot."

E célkitűzések megvalósítása legyen minden alapszervezet elsőrendű feladata.

Figyelemre és követésre méltóak azok a taggyűlések, amelyeknek a témái érdekelték a KISz-tagokat, fiatalosak voltak és ugyanakkor állásfoglalásra is készítették őket.

Ilyen témák voltak például a Rudas alapszervezetben, : "A nyugatutánzás, A vallás és szocializmus, a Dimitrov alapszervezetben Az olimpia és a politika kapcsolata, A sakkvilágbajnokság politikai háttere." A Marx alapszervezetben jónak értékeljük azt a gyakorlatot, hogy taggyűléseken egy-egy KISz-tag tájékoztatást ad aktuális kül- és belpolitikai kérdésekről.

A közösségi magatartást kedvezően alakítja az olyan kezdeményezés, amellyel az Uitz Béla alapszervezetben találkoztunk, ahol taggyűlésen felléptek az iskolai berendezést és felszerelést rongálók ellen és felelősségre vonták őket.

Az alapszervezetek második féléves munkájának jelentős részét képezi a KISz-jellemzések felelősségteljes elkészítése. És itt a felelősségteljes szót aláhuznám. Hisz társunk munkájáról, magatartásáról, emberi vonásairól véleményt mondani felelősségteljes feladat. Az iskoláztatási bizottság nagy jelentőséget tulajdonít a KISz-ben végzett munkának. Az elbírálás során pl.: az iskola egyik diákjál azért nem javasolta pedagógus pályára, mert a közösségi munkában nem vett részt. Ahhoz, hogy valaki jó pedagógus legyen, a közösségi életben való aktív részvétel alapvető követelmény.

Az alapszervezetnek nagy szerepe van abban, hogy olyan gondolkodást és magatartást alakítson ki az iskola tanulóiban, hogy az iskolából a munkahelyekre, egyetemekre főiskolákra kerülő fiatalok igényeljék továbbra is a mozgalomban, a közösségi munkában való részvételüket.

Ennek a munkának, ennek az igénykeltésnek a hiányát látjuk, akkor, amikor a középfokú iskolát végezték egy jelentős része nem igazolja át magát a munkahelyi alapszervezetbe, Pedig ez az egyén szempontjából is jelentős lenne, mert megkönnyitené a munkahelyi beilleszkedést.

- Nekünk, fiataloknak a közéleti aktivitásunkat, a jogainkkal való élést, kötelességeink teljesítését, a sokat emlegetett tanár-diák viszonyt, egyszóval az iskolai demokratizmust jelentősen befolyásolja az ifjusági szervezet, a KISz tekintélye, szervezeti életének színvonala.

Az elmúlt években sok határozat született, amely velünk, az ifjúsággal foglalkozik. Attól, hogy ezeket a határozatokat milyen mértékben értjük és értetjük meg, hogyan hajtjuk végre az alapszervezetekben, függ szervezetünk tekintélye is.

A KISz-szervezet tekintélyét illetőleg még csak gyerekcipőben járunk és sokat kell még lépkednünk azért, hogy kinőljünk ebből a cipőből. - És, ha valaki azt a szót hallja, hogy KISz, ne vágjon fintorokat, vagy ne az legyen az első kérdésünk, hogy meddig fog tartani a taggyűlés.

A szervezet tekintélyét elsősorban a demokratikusabb légkör megteremtésével erősítheti. Tehát, hogy az a fiatal, aki bekerül egy alapszervezetbe érezze, hogy a programok kialakításában az ő véleményét is kikérik, vannak jogai és kötelességei, amelyeknek gyakorlására lehetőséget ad a KISz Szervezeti Szabályzata és az iskolai rendtartás.

Jogainkat ismerni és jogos érdekeinket felismerni nem elég, hanem azt megfelelően képviselni kell. De mindez önmagában sem elegendő, mert kötelességek teljesítés nélkül senki sem élhet jogaival. A jogok és kötelességek egységében a felelősségérzetet kellene látnunk.

A fejlődés óriási ütemben halad az élet minden területén. A követelmények emelkednek a társadalomban és szűkebb környezetünkben, az iskolában is.

- Egy mai középiskolás nem élhet, anélkül, hogy egy értékrend, egy minőségi mérce, amelynek az alapja a munkához, a tanulás-hoz való viszony, ne alakulna ki benne.

Mozgalmi munkánk magasabb szintje egyértelműen kötődik a tanulás magasabb szintjéhez.

Az iskolának és a mozgalomnak nincsenek külön szempontjai, csak egymástól eltérő módszerei vannak a nevelésben.

Itt utalnék az MSZMP KB közoktatáspolitikai határozatára, amely nagyszerűen érzékelteti az iskola és a mozgalom, mint nevelési tényezők kapcsolatát, "Az iskola ne csak a tanulást, hanem a tanulók társas életét is szervezze, a fiatalok művelődésének, értekes szórakozásának szervező központja legyen!"

A mi iskolánknak is a tanulni vágyó, gondolkodó ember kiművelése a feladata. Ma is időszerű az ókori gondolkodó bölcs mondanása; "gondolkodás nélkül tanulni lehetetlen, tanulás nélkül gondolkodni veszélyes". Ugy érzem, ez az idézet kitűnően érzékelteti a tanulás szükségességét.

A tanulás azonban ~~ne csak~~ öncélú, egyéni boldogulást vagy kényszert jelentsen. Lehet, hogy ez így közhelynek tűnik; de társadalmi követelmény, hisz tudjátok, hogy a kapitalista és a szocialista világrendszer harca a szakemberek képzésének versenyében is zajlik.

Az iskolai KISZ-szervezet munkája csak akkor kielégítő, ha a kisebb közösségek, az alapszervezetek jól végzik a munkájukat. Eredményes munka pedig csak erős, jó közösségben folyhat. Senki sem élhet, dolgozhat a közösségből kiszakadva, hisz születésünk pillanatától közösségben élünk. Minden közösségben bizonyos normákat be kell tartanunk. Egy ilyen alapvető norma a fegyelem. Ez is kötelességeink egyik alkotóeleme. Még egy közösség sem érte el a célját a szervezethez, fegyelem nélkül. És ebben bizony van tennivalónk. A szervezeti fegyelem megszilárdítása a jövő év egyik alapvető feladatát kell hogy képezze. Nemcsak akkor, és nem elsősorban akkor szükséges a fegyelem, amikor népszerű és a magunk számára kellemes feladatot hajtunk végre, hanem akkor is, amikor váratlan és nehéz feladatot kell megoldanunk. Rugalmasságunkat csak szervezethez érhetjük el. Ehhez a témakörhöz kapcsolnám az önkormányzat kérdését. Az önkormányzatnak az az alapja, hogy a közösség képes legyen önmaga életének irányítására, megszervezésére. /Menza=sor problémája, tanárfelügyelet./

A követelményeknek megfelelő diákönkormányzat szintjéig még nem jutottunk el. Gyakori az aktivitás hiánya, nem érvényesül megfelelően az egymás és a diákvezetők megbecsülése sok tanulónál. Előfordul az önzés, a befeléfordulás, a közömbösség. Ezek pedig rontják munkánk hatékonyságát.

Egy KISz-vezető ezeket csak úgy tudja megakadályozni, ha vállalja a népszerűtlen feladatokat is, és túl tudja tenni magát a kudarcokon. Sokszor voltak már biztos olyan helyzetben, hogy valamelyik társatokat figyelmeztetni kellett volna. Talán egyszer szóltatok is neki, de egy-két arrogáns, durva válasz után, már népszerűbb dolog volt nem szólani, vagy esetleg társulni hozzá, mert akkor nem érhet senkit "vád". Sajnos kevesebb azoknak a száma, akik az első eset után következetesen szólnak másodszor, harmadszor is. Nem biztos, hogy minden esetben eredménnyel jár. Több KISz tagnak kellene vállalnia a kismotor szerepét, ahhoz, hogy a nagy gépezet eredményesebben működjön.

Ezeknek a mindennapos problémáknak a megoldásában érzi a KISz-vezetőség munkája hiányosságát. Ezekre a gondokra jobban oda kellett volna figyelni évközben a vezetőség minden tagjának, és keresni kellett volna a megoldásokat. Ugy érezzük, hogy ha taggyűléseken többet beszélgetünk ezekről a kérdésekről, ha a vezetőség irányítása jobban érvényesült volna a területben, akkor küldöttértekezletünkön talán fel sem vetődnének ezek a problémák. Most Lenin szavai jutnak eszembe: "A nagy hibákat akkor kell kijavítani, amikor még kicsik". Az iskolai KISz-vezetőség irányító, szervezőmunkájából sokszor egy fázis kimaradt, az ellenőrzés, a számonkérés fázisa. Pedig csak így tudnánk valóban látni, hogy mennyire valósultak is meg célkitűzéseink, feladataink. A Szalvai Mihály alapszervezet jogosan fogalmazta meg azt a kritikát és egyben kérést, hogy legyen kielégítőbb, - időben és tartalmában - a KISz-vezetőség tájékoztató és tájékozódó munkája. Ennek az összhangnak feltétlenül kell érvényesülnie a mindennapos munkában, a feladatmegoldásokban. Ez azt igényli, váljék szorosabbá a kapcsolat az iskola alapszervezetei, az alapszervezetek és az iskolai KISz-vezetőség között. Ugyanakkor erősíteniünk kell a rendszeresebb együttműködést a városi KISz-bizottsággal.

- Ha munkánkat értékeljük, nem szabad megfélekezniünk arról, hogy az ifjúsági mozgalom az iskolában csak tanáraink segítségével végezhet eredményes munkát.

Az új szervezeti formában forrásaink jobban figyelnek mozgalmi munkánkra. Megemelkedett azoknak a nevelőknek a száma, akik közvetlenül segítik az alapszervezetek munkáját. Szó sincs ma már "barrikádharcról" abban az értelemben, hogy az egyik oldalon a tanár, másik oldalon a diák áll. Lenin fogalmazta meg nagyon frappánsan a pedagógus, a vezető szerepét a Capri szigeti pártiskola hallgatóinak.

"Minden tanterv és könyv másodlagos ahhoz a hatáshoz, amely a vezetők, a nevelők személyes példájából, erkölcsi, politikai, világnézeti magatartásából ered."

Közös tevékenység; ezen kell alapulnia tanáraink és a mi munkánknak. Csak így valósulhat meg a Párt Ifjúságpolitikai, és Közoktatáspolitikai határozata és erre kell épülnie a szocialista tanár-diák viszonyoknak.

Patronáló tanárainknak, segítőtársainknak ez uton mondunk köszönetet egész éves munkájukért.

A KISZ-tagépitő munka feladatait és követelményeit a Városi KISZ-bizottságnak "A tagépitő munka továbbfejlesztésére" hozott határozata jelölte meg.

A tagépitő munka színvonala, minősége alapján véve kielégítő, de ezen a területen is adódnak még feladataink.

Nem alakult ki még minden alapszervezetben reális, egységes követelményrendszer, amely mentes a formalitástól és a KISZ-tagfelvételhez szükséges alapvető elvárásokat tartalmazza.

- A szervezeti szabályzat ismerete és elfogadása.

- A további jogokkal együtt a kötelességek vállalása.

Egyes alapszervezetekben, különösen azokban, ahol a KISZ-jellegét sem értelmezik helyesen, sematikus, adminisztrációs feladatként kezelik a tagépités kérdését.

Követelményük csak a formális tudatmegoldásokra szorítkozik. Vannak azonban alapszervezetek, ahol a tagépitő munka nem

redukálódott le a tagfelvétel adminisztrációs teendőire. Itt említeném meg a Szalvai alapszervezet e téren végzett példás munkáját. Munkájukra a tervszerűség, a folyamatosság volt a jellemző.

Nem követeltek ők látványos feladatmegoldásokat, hanem megismerkedtek, beszélgettek, informálódtak a leendő KISz-tagról.

A szervezettség az elmúlt küldöttértekezlethez viszonyítva 8 % -kal nőtt. 1971-ben 70 %-os, jelenleg 78 %-os a szervezettség. Az iskolai KISz-szervezet létszáma 365 fő.

Ugy érezzük, hogy a tagépítő munka egységes, helyes értelmezésével, és gyakorlatával ez az arány továbbnövelhető, hisz célunk az, hogy egyre több diákot nyerjen, hódítson meg a mozgalom, a KISz. Azt kérnénk az alapszervezetektől, hogy tagépítő munkájuk során követelményrendszerük alapvető elvárásokat tartalmazzon. Az igénytelenség és a magas követelménytámasztás rontja a munka eredményességét.

Az alapszervezeti taggyűlések minden hónapban a programoknak megfelelően aktuális feladatokkal kiegészítve rendszeresen voltak megtartva. A taggyűlések látogatottsága átlagosan 80-85 %-os volt.

Feladatok:

- 1/ Vizsgálja felül az iskolai KISz-vezetőség a Diákparlament határozatainak végrehajtását. A meg nem valósult határozatok végrehajtása képezze a jövő év egyik fő feladatát.
 - Diákklub működtetése
 - A szervezeti - az iskolai fegyelem javítása hatékonyan működő diákkormányzattal. /Ebben nagy szerepet kell kapniuk a jövőben a diákbizottságoknak./
 - Az iskola és az ifj. szervezet kapcsolatának erősítése az új rendtartás megismerésével és figyelembevételével.
 - Az Okt. pol. határozat felett vállalt KISz-védnökség végrehajtásának részét kell hogy képezze az iskolai berendezések védelme. Kérem a küldöttértekezletet, hogy bizza meg az Uitz B. alapszerv vezetőségét a

a felhívás kidolgozására.

2/ Javítanunk kell az iskolai KISz-vezetőség irányító és ellen-
őrző tevékenységét.